

A feladatokat írta:

Birikiné Nyéki Andrea, Tarnaörs
Kozma Attila, Eger
Leskuné Bikki Dóra, Debrecen

Csapat tagjai:

.....

Iskola:

.....

Beküldési határidő: 2023. január 27.**Lektorálta:**

Dr. Fülepp Teofil PhD, Miskolc

Curie Környezetismereti Emlékverseny
5-6. évfolyam III. forduló
2022/2023.

Feladat	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Összesen	%	Javította
Elérhető	10	8	6	13	3	6	7	14	8	75 pont		
Elért												

1. feladat**10 pont**

A tudatos vásárlással ésszerű újrafelhasználással te is tehetsz a Föld egészségéért és az ökológia lábnyomod csökkentéséért. Egészítsd következő mondatokat! A betűhalmaz segít a helyes válaszok megtalálásában.

Q	G	W	K	H	F	O	G	G	Y	Z	C	E	V	U	P	E	L	Z	K
Ó	T	A	H	T	L	Á	V	A	Z	S	S	I	V	Z	M	U	Ó	X	U
N	H	P	W	T	T	B	B	R	Y	H	A	O	M	K	Y	B	K	J	
E	H	O	R	Y	Á	Ö	G	Z	F	T	B	B	A	H	A	X	R	E	T
H	T	S	P	V	L	R	R	L	N	F	O	Z	S	B	Q	J	Í	K	A
Q	U	V	S	Y	D	Z	A	L	H	H	J	C	S	Z	A	J	P	Y	H
K	W	H	V	T	R	J	O	B	Ő	T	V	B	M	J	G	H	A	D	D
C	R	R	Á	K	N	F	M	F	T	R	F	D	U	K	I	L	P	G	A
I	T	N	S	H	E	F	A	B	H	E	U	E	I	Q	S	H	A	Y	B
F	B	W	Z	Á	X	R	D	P	A	Z	Z	H	F	Z	A	I	R	E	B
Q	V	S	O	T	F	Q	Á	D	Y	G	B	E	A	C	K	B	J	R	Á
N	I	D	N	O	F	Z	R	Y	T	B	Y	C	Y	I	D	I	Ú	T	V
I	M	E	T	L	K	I	E	G	I	T	F	N	K	N	I	C	O	Y	O
E	R	L	Á	D	G	C	T	R	V	J	J	M	U	Z	R	H	G	A	T
Y	J	N	S	A	M	P	E	W	I	R	U	W	S	W	C	Ö	I	T	I
U	T	X	K	L	X	K	T	O	K	M	W	G	M	N	Y	D	K	A	S
P	I	Y	Á	Á	C	U	Ő	V	Z	X	T	G	F	N	W	P	N	R	F
O	M	B	T	T	O	S	X	C	W	R	O	W	R	G	D	J	K	T	O
C	G	K	X	Z	N	M	U	W	E	R	E	B	N	X	I	B	X	Ó	A
W	O	Z	S	G	C	L	F	K	I	M	É	R	T	Y	I	Q	P	X	V

VÁSÁRLÁS

Keressük a boltokban a termékeket!

Sokkal jobban megéri felvágottakat, sajtokat venni.

Ha tehetjük készült füzeteket vegyünk.

Lehetőség szerint csomagolású termékeket vegyünk.

A megvásárolt termékek hazaszállításához használ !

HASZNOSÍTÁS, ÚJRAFELHASZNÁLÁS

Kimosott bébiételes üvegek kis kezűgyeséggel könnyen átalakulnak -vá.

Erősebb flakonokból készülhet télire.

Elnyűtt, szakadt ruhanemű feldarabolva, beszegve-ként élhet tovább a háztartásban.

Kinőtt, megunt ruhákat ismerősöknek.

A papírnak két oldala van. Írd tele a is.

2. feladat — Ökológia lábnyom csökkentés — Igaz (I)-Hamis (H)

8 pont

Az állításokról dönts el, hogy igazak vagy hamisak! A hibás állításokat javítsd ki és írd a pontozott vonalra a helyes állítást!

..... 1. Fogyasszunk több állati és kevesebb növényi eredetű, lehetőleg helyben termelt élelmiszert.

Javítás:

..... 2. Szigeteljük a házat, az ablakokat, csökkentsük az energiapazarlást.

Javítás:

..... 3. Ültessünk fákat, lombos növényeket, ha van kertünk, hogy még több szén-dioxidot termeljen, illetve árnyéka természetesen hűsítsen minket.

Javítás:

..... 4. Használjuk kevesebb energiát, illetve amit lehet, fosszilis energiával helyettesítsünk.

Javítás:

..... 5. Javíttassuk meg, ami elromlik, használjuk, ami még működik.

Javítás:

..... 6. Minimalizáljuk a légitözeledést: például nyaraláskor válasszunk távolabbi úticélt.

Javítás:

..... 7. Használjunk környezetbarát, könnyen lebomló természetes tisztítószereket például hipót, sósavat.

Javítás:

..... 8. Minden elektronikus eszközt áramtalanítsunk, amikor nincsenek használatban!

Javítás:

3. feladat

6 pont

Az 1970-as évek óta egyfajta „tüllövést” produkál az emberiség, mivel nagyobb az ökológiai lábnyoma, mint a Föld biológiai kapacitása. Tehát olyan ütemben használjuk a természet erőforrásait, amivel a természet regenerálódó képessége nem képes lépést tartani, így most már a természet által felhalmozott tőkét éljük fel. A Föld eltartóképessége az egy főre jutó átlagos termékenységgű földterület is csökken az emberi beavatkozás miatt.

Az anagrammákat ha megfejted akkor megkapod miért csökken a föld eltartóképessége.

ÉPSÉGBEN SORSÁBAN (egy szó)

REDŐT SÁRI (egy szó)

SZENNYES TÉL ZAJA (egy szó)

LOVASSÁG ODASIET (egy szó)

BÁSTYÁZNA (egy szó)

FALFESTÉS RENDŐRI ÚTJUKRA (két szó)

4. feladat — TOTÓ

13 pont

- Mi jelenti a legmagasabb védelmi fokozatot?
a. Nemzeti park b. Természetvédelmi terület c. Természetvédelmi körzet
- Melyik élőlény látható az 50 Ft-on?
a. nagy kócsag b. magyar kikerics c. kerecsensólyom
- Mely élőlények vannak felsorolva a Vörös Könyvben?
a. vörös bundájú állatok
b. veszélyes állatok
c. kihalással fenyegetett állatok
- Bükki túrák során melyik virággal találkozhatunk?
a. illatos hunyor b. pirosuló hunyor c. kisvirágú hunyor
- Hazánkban ki indította el az őseemberkutatót?
a. Herman Ottó b. Kitaibel Pál c. Kaán Károly
- Hegyvidékek kétéltűje. Erdélyben „szentgyörgybékának” nevezik.
a. erdei béka b. sárgahasú unka c. mocsári béka
- A következő növények a Hortobágyi nemzeti park mely élőhelyére jellemzőek?
magas tarackbúza, bárányparéj, sziksófü.
a. ürmös szikes puszta b. cickafarkfüves szikes puszta c. vakszik
- Ki festette a „Vihar a Nagy Hortobágyon” című képet?
a. Markó Károly b. Munkácsi Mihály c. Csontváry Kosztka Tivadar
- Egyes római költők szerint, Hermészt ezek a repülő madarak ihlették amikor az ógörög ábécé írásjeleit alkotta. Melyik madár lehetett ez, ami kötődik a Hortobágyhoz is?
a. daru b. fekete gólya c. túzok

10. A Hortobágyi Csillagoségbolt-parkban a tavaszi-koranyári időszak estéin figyelhető meg legjobban, naplemente után a nyugati irányban, a bolygóközi porról szóródó napfény. Mi a neve ennek a jelenségnek?

- a. halo jelenség b. állatövi fény c. Szent Elmo tüze

11. Magyarország legmélyebb barlangja.

- a. Bányász-barlang b. István-lápai-barlang c. Jávorkúti – víznyelőbarlang

12. Bükk-vidéki őserdő, Baktai erdő, Bockereki erdő. Mi a közös bennük?

- a. őserdő b. bioszféra rezervátum c. erdőrezervátum

13. Melyik nem őshonos Magyarországon?

- a. kárpáti borzderes b. hereford marha c. magyar szürke marha

5. feladat — Rejtvény

3 pont

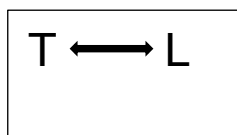
Találd ki milyen élőlényeket takarnak a rejtvények!

a.

ROHANÓ π G
SZT

.....

b.

.....

c.

OS

VÉR

D

.....

Bükk Nemzeti Park

6. feladat — JÁRJ UTÁNA!

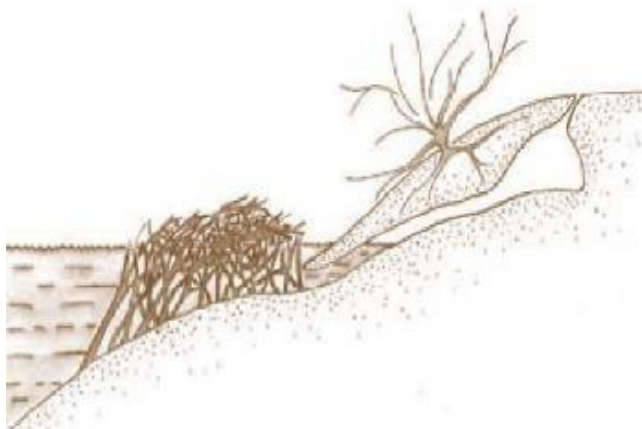
6 pont

Melyik vízimadár népi neve a „vakvarjú”?

Melyik állathoz köthető az alábbi kép? Mit látunk rajta?

Mely állatfajokat jelölik az alábbi, Fekete István regényeiben szereplő állatnevek?

Állatnevek	Állatfaj
Csusz	
Kele	
Kráó	
Lutra	
Tás	
Unka	

Mi okozza az „angyalszárny-betegséget”?

Forrás:

<https://docplayer.hu/2747823-Amit-a-hodrol-tudni-erdemes-az-eurazsiai-hod-magyarorszagon-visszatelepites-vedelem-es-allomanyszabalyozas-wwf-fuzetek-26.html>

7. feladat — TALÁLJ RÁ A VÁLASZOKRA!

7 pont

A következő kisfilm a Bükk Nemzeti Park értékeiről mesél:

<https://nava.hu/id/3179074/>

 A Bükk Nemzeti Park 1977-ben alakult. Hányadik volt a sorban, és miben volt az első?

.....

 Melyik a Bükk-hegység legmagasabb pontja?

.....

 Miért fordulhatnak elő a töbrök aljában a magashegységekre jellemző növények?

.....

.....

 Melyik nagyragadozó telepedett meg újra a Bükkben?

.....

 Milyen elméletek alakultak ki a kaptárkövek egykori használatáról?

—

—

—

Hortobágyi Nemzeti Park

8. feladat

14 pont

Figyeljünk meg néhány, a Hortobágyon is előforduló növényt!

Hat, a Hortobágyra jellemző növény nevét rejtettük el a betűk között. Keresd meg őket (fölről lefelé, lentől felfelé, átlósan, függőlegesen, vízszintesen, egy betű több fajnévben is benne lehet)!

G	A	R	J	L	É	P	Ö	H	T
A	D	M	Í	F	E	U	K	F	Ü
Á	L	A	N	M	C	A	G	L	N
Ő	T	C	A	O	P	Ü	Ó	F	D
A	V	S	H	N	Á	D	R	G	É
K	K	K	R	S	T	U	J	Á	R
J	R	A	S	F	C	I	O	R	F
Á	Ü	H	M	A	S	O	B	I	Á
A	R	E	Ö	I	U	H	D	V	T
N	K	R	P	R	L	G	I	Ó	Y
A	Ö	E	Í	G	B	L	Ü	S	O
M	R	U	F	S	Ő	Ó	A	E	L

Ha mindet megtaláltad, írd be a neveket a megfelelő kép alá!

Találd ki, hogy a fenti fajok közül melyikre igaz az alábbi két meghatározás.

- a. A gyógyászatban virágzatát és annak kivonatait alkalmazzák. Teája nem csak a légutakat tisztítja, hanem gyulladásgátló, nyugtató anyagokat is tartalmaz.

.....

- b. Az ürmös szikes puszták jellegzetes nyárvégi növénye, elsősorban a Tiszántúlon jellegzetes. A Hortobágy pusztáit ősszel lilára színezi tömeges virágzásával.

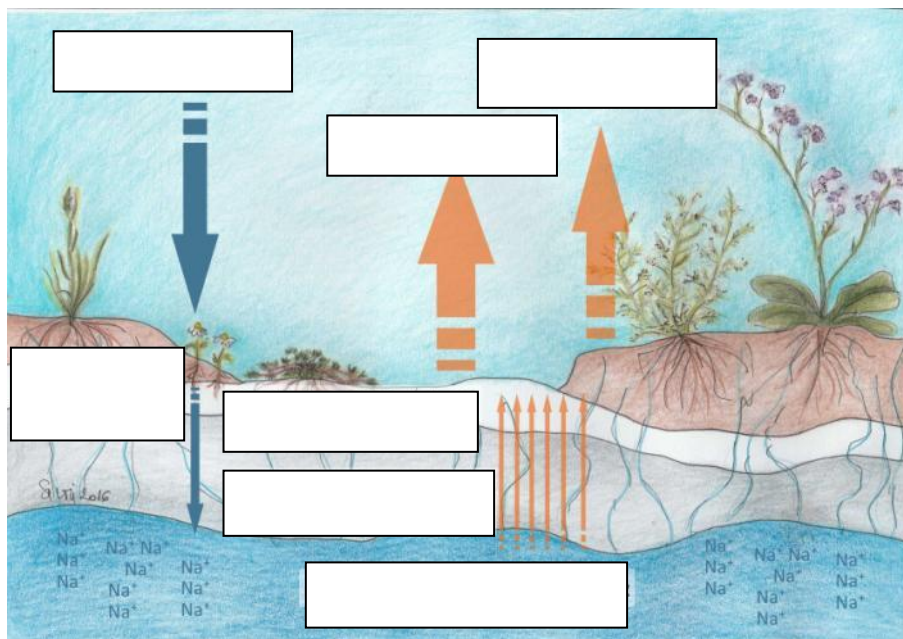
.....

9. feladat

8 pont

A Hortobágyot hazánk legnagyobb kiterjedésű szikes pusztájának nevezzük. Egy kulcsfontosságú folyamat játszódik le: ha a talaj víztartalmának párolgása meghaladja a kevés csapadékmennyiséget, akkor a talajvízben megtalálható oldott sók könnyen eljutnak, s ezért feldúsulnak a magasabb talajszintekben.

Az alábbi ábra ezt a folyamatot mutatja be. Az üres helyekre írjátok be a megfelelő megnevezést.

1. Oldott sókban feldúsult talajvíz
2. Növényi légzéssel járó párolgás
3. Csapadék
4. Talaj párolgása
5. Talaj hajszálcsovecskéin felemelkedő sós talajvíz
6. A talaj sótartalmának kimosódása
7. Sófelhalmozódás szintje

Folyamat megnevezése:

Forrás:

<https://www.hnp.hu/hu/szervezeti-egyseg/termeszetvedelem/oldal/a-hortobagy-termeszeti-es-kulturalis-ertekei>
<https://www.hnp.hu/hu/szervezeti-egyseg/turizmus/vadaspark/oldal/lakoink>,